

NATUURGENOTEN

Vereniging voor Natuurbescherming
Zuidwolde en Omgeving

No. 72
Maart 2026

PRACHTPLAATJES

Workshop natuurfotografie voor jongeren
en een avond lang film en foto's delen

WAAROM ZIJN ER ZO WEINIG RODE BLOEMEN?

Plantenevolutie en de kleur rood

WAT GROEIT ER ONDER MIJ?

EN KAN IK DAT ETEN?!

Paddenstoelensoep en lisdoddesuikerspinnen

BRILLEN
LENZEN
OOGZORG

Hoofdstraat 95 | 7921 AE | Zuidwolde | 0528-373575
info@marco-optiek.nl | marco-optiek.nl

Marco Optiek

MITRA Slijterij Visser

Hoofdstraat 68, Zuidwolde Dr.
0528 372433

**GESPECIALISEERD IN
WHISKY'S EN
SPECIAAL BIEREN**

Ma. 11.00 - 17.30 u Do. 09.00 - 17.30 u
Di. 09.00 - 17.30 u Vr. 09.00 - 19.00 u
Wo. 09.00 - 17.30 u Za. 09.00 - 17.30 u

www.mitra.nl

Stap over op

**HEEL
DE WOLDEN
GROEN**

Samen. Sneller. Minder aardgas.

Lokale groene energie

www.heeldewoldengroen.nl

Burg. Tonckensstraat 51
7921 KB ZUIDWOLDE
Tel.: 0528-371767

Een greep uit ons assortiment:

Afrasteringsmateriaal Ladders-Trappen
Gereedschappen Zweedse mullen
Klommen-Laarzen IJzerwaren
Installatiematerialen Hordeuren
Tuingereedschappen Raamhorren

Partyservice Steenberg

Voor al uw hapjes, salades en buffetten

Bernhardlaan 35 - 7921 CE Zuidwolde - Tel. 0528-372304

www.partyservicesteenbergen.nl

HAGECA
reclame

WWW.HAGECA.NL

INDUSTRIEWEG 14d ZUIDWOLDE T. (0528) 373 815

*Frees / graveerwerk...
Full color printing...
Beletteringen...
Lichtreclame...
Gevelletters...*

*Dok door ons geleverd
de full-color bordes van het
"Vlinderommetje"*

Bestuurssamenstelling

Voorzitter

Mevr. Irmgard Ballast

bestuur@natuurverenigingzuidwolde.nl

Secretaris van bestuur

Dhr. Bas Slot

rsslot@gmail.com

Penningmeester

Mevr. Aukje Dekker

penningmeester@natuurverenigingzuidwolde.nl

Lid van bestuur

Dhr. Albert Heere

albertheree@gmail.com

Lid van bestuur

Dhr. Dick Hein

janniedickhein@gmail.com

Lid van bestuur

Mevr. Mieke Holtmaat

Mieke_holtmaat@hotmail.com

Lid van het bestuur

Dhr. Bert Hilferink

jokeenberthilferink@gmail.com

Nieuwsbrief

Dhr. Carl Maurits

carlgem@gmail.com

Bezorging Natuurgenoten

Aukje Dekker en Bas Slot

Ontwerp en illustraties Natuurgenoten

Lutsia Kors

Productie drukwerk

Drukkerij van Dijk, Meppel

Foto's van Joop Verburg tenzij anders vermeld.

Omslagfoto: : Foto van twee larven van de Elzenbladwesp. Gemaakt tijdens de fotoworkshop met Roy Strijker en de VO-jeugd op 27 september 2025.

Dit nummer van Natuurgenoten is ook te zien op

de website: www.natuurverenigingzuidwolde.nl

E-mail: info@natuurverenigingzuidwolde.nl

Rekeningnummer IBAN: NL83INGB0004398446

WAT VALT ER TE LEZEN?

- 5 Van de voorzitter
- 6 Agenda jaarvergadering
Voorstellen geert wemmenhove
- 7 Egeltjesmiddag
- 8 Workshop fotografie
- 9 Wolvilten
- 10 Natuurlijk zuidwolde
- 17 Winterplantenjacht
- 18 Paddenstoelenexcursie
- 19 Paddenstoelen uitzoeken en toebereiden
- 20 Foto- en filmavond
- 22 Met de jongeren (vo) naar vogels kijken
- 23 Vuursteenfossielen
- 24 Sleedoornpage-eitjes zoeken
- 26 Lente- en zomerprogramma 2026
- 28 Workshop lantaarn van takken
- 29 Nacht van de nacht
- 30 Winterwandeling 2026
- 31 Lezing casper van der kooi: de taal van kleur
- 32 Plantenwerkgroep
- 33 Wintertakken en opgezette vlinders
- 34 Onze steenuilen
- 35 Kleine dennenscheerder
- 36 Passages 2025 over ecoducten
- 38 Werkgroep landschapsbeheer
Sieralgen in onze regio
- 39 Vlinderrommetje zuidwolde
- 40 Midwinterhoornblazen bij buningshof
- 41 Een tweede leven voor een badkamermeubel
- 42 Nachtvinders in zuidwolde
- 44 Werkgroep dagvlinders
- 45 Vlinderrommetje 2026
- 46 Paddenstoelenwerkgroep
- 49 Natuurwerkdag
- 50 Fete de la nature in het steenbergpark

VAN DE VOORZITTER

Eén van de mooie dingen van het actief lid zijn van een werkgroep binnen de Natuurvereniging, is dat je een uitnodiging krijgt voor een inspiratiedag. In dit geval was het de inspiratiedag van de Vlinderstichting in Culemborg. Er was natuurlijk een verhaal over de vlinderstand van het afgelopen jaar en een lezing over manieren van monitoren, maar er was ook een netwerkcarrouselronde, waarin je elkaar kon vertellen van de zorgen en successen binnen jouw vereniging. Veel bezorgdheid was er over de gemiddelde leeftijd van werkgroepleden en hoe jongeren erbij te betrekken. Maar er kwamen ook enkele mooie ideeën voorbij. Eén zo'n idee, waar "wij uit Zuidwolde" wel warm van werden, was een citizenscience-project. Om vrijwilligers enthousiast te maken voor nachtvlinders, waren er drie LED-emmers aangeschaft, die voor een nachtje geleend konden worden. Je hoeft daarvoor geen kennis van nachtvlinders te hebben, wel een tuin of weiland. De nachtvlinders komen tijdens de nacht op de LED-lamp af en glijden in de emmer.

En de volgende ochtend is daar dan de verrassing!

De vlinders kun je dan fotograferen en de gegevens gaan vervolgens naar de Vlinderstichting. Het lijkt ons als bestuur mooi om zo'n project ook in Zuidwolde op te zetten en mensen - eenmalig of vaker- te laten delen in de wonderde wereld van de nacht.

Meedoen in de werkgroep levert vaker mooie momenten op. Het jaarlijks tellen van sleedoornpage-eitjes roept vragen op bij buurtbewoners:

"Wat zitten jullie daar eigenlijk tussen die struiken te scharrelen?"

Als je vertelt over de eitjes en de prachtige sleedoornpages, krijg je opeens te horen, dat zij zelf ook wel eens zo'n vlinder in hun tuin hebben gezien. En dan beseffen ze pas hoe bijzonder dat is. Dat leidt er dan weer toe dat

Irmgard Ballast

binnen de werkgroep het initiatief is ontstaan om een flyer te schrijven, die in de betreffende buurt uitgedeeld gaat worden. De flyer gaat in op de specifieke omstandigheden van de sleedoornpage in Zuidwolde. Jan-Erik Plantinga is hiermee bezig. Hopelijk levert dat nog meer geschikte beplanting en nog meer vlinders op.

Ook bij andere werkgroepen gebeurt er van alles en als bestuur prijzen wij ons er gelukkig mee. Het geeft voldoening om je gezamenlijk te verwonderen over zeldzame plantjes of paddenstoelen. Of om je druk te maken over nestkasten voor uilen. Of om te zorgen dat het Vlinderrommetje er weer verzorgd bij ligt. Of om het Steenberger Oosterveld wekelijks vrij te houden van te veel opslag. Of om bij te houden wat er 's nachts over de ecoducten rent, enz.

Al die werkgroepen bij elkaar zorgen voor een levendige natuurvereniging. En dat willen wij weer graag aan de jeugd doorgeven: dat de natuur een levend gebeuren is, waar zoveel plezier uit te halen valt. Dat kan in je eentje en dat kan ook zeker met elkaar. En we zien dat dat werkt! Lees elders in deze Natuurgenoten maar hoe het onze jeugdgroepen vergaagt!

Uw voorzitter,

Irmgard Ballast

AGENDA

JAARVERGADERING

Jaarvergadering van Vereniging voor Natuurbescherming Zuidwolde e.o. op dinsdag 24 maart in het Wolderhuus, aanvang 19.30 uur.

Steenmarter bij Thijinge (Tineke Veldman)

1. Opening door voorzitter
2. Notulen van de jaarvergadering 2025 (zie www.natuurverenigingzuidwolde.nl onder de tab "over-nvz" en dan onder archief)
3. Financieel jaarverslag 2025 van de penningmeester
4. Verslag van de kascontrolecommissie Reijer Römer en Geert Wemmenhove
5. Benoeming nieuw kascontrolecommissielid (i.p.v. Reijer Römer)
6. Informatie uit de werkgroepen
Nieuwe coördinator Vlinderrommetje: Geert Wemmenhove
7. Terugblik op hoogtepunten van 2025
8. Rondvraag en sluiting

Hierop aansluitend is om 20.30 uur de lezing van Aaldrik Pot over boom- en steenmarters. Deze lezing is ook voor niet-leden toegankelijk. In zijn lezing gaat Aaldrik Pot, boswachter ecologie bij Staatsbosbeheer, maar ook schrijver en natuuronderzoeker, dieper in op het leven van de twee soorten. Hij vertelt

over hun gedrag, laat de overeenkomsten zien tussen beide, maar gaat ook uitgebreid in op de sporen die ze achterlaten in het veld. Inloop vrij voor publiek voor de lezing van Aaldrik Pot om 20.15 uur.

Bas Slot, secretaris

VOORSTELLEN GEERT WEMMENHOVE

Met plezier stel ik mijzelf aan jullie voor: mijn naam is Geert Wemmenhove, en ik ben de nieuwe coördinator voor het onderhoud van ons prachtige Vlinderrommetje in Zuidwolde! Ik neem deze mooie taak over van Jaap Vliegheart, die aangegeven heeft dat hij, door andere drukke taken, graag deze taak aan iemand anders over wil dragen. De komende tijd zullen Jaap en ik nog samen optrekken. Geleidelijk aan zal ik de taken volledig overnemen, maar uiteraard altijd eerst nog met de steun en expertise van Jaap op de achtergrond. Ik vind het belangrijk dat

we op een verantwoorde manier met onze mooie natuur om gaan met ruimte voor wonen en werken. Heb je vragen, suggesties of wil je gewoon eens kennismaken? Aarzel dan niet om contact met mij op te nemen! Mijn telefoonnummer is 06-21210443 en/of kom gewoon een keer aan, ik woon bijna aan de route! Met vriendelijke groet,

Geert Wemmenhove

EGELTJESMIDDAG

Een stekelig succes – Egeltjesmiddag bij de natuurvereniging. Vandaag was het een bijzondere woensdagmiddag op de Buningshof. Al van verre hoorde je het vrolijke geroezemoes van kinderen, hamertjes die tikten, en af en toe een enthousiaste “Kijk eens wat ik heb gemaakt!” — het was Egeltjesmiddag!

Onder de titel “Wat wens je, egeltje?” gingen 45 kinderen (en zo'n 15 dappere volwassenen die het avontuur aandurfd) op ontdekkingsstocht in de wereld van de egel.

Want stel je voor: wat zou een egeltje eigenlijk wensen in onze tuinen? Een zacht bedje van bladeren? Een veilig hoekje om te schuilen? Roelinda Alkema, die alles weet van biodiversiteit in tuinen, nam ons mee in de gedachte: hoe maak je van je tuin een paradijs voor egels. De kinderen maakten egels van klei, bouwden het egelhuisje in elkaar en smulden van een egelcake. De conclusie van de dag?

Het egeltje heeft zijn wens duidelijk gemaakt: een tuin vol liefde, rommelhoekjes, en een beetje fantasie.

Een middag vol stekels, plezier en inspiratie — precies zoals de natuur het bedoelt!

Mieke Holtmaat

WORKSHOP FOTOGRAFIE

Op zaterdagochtend 27 september 2025 was Roy Strijker te gast bij de jeugdgroep-VO. Hij zou ons wat meer vertellen over de tips en trucs van het maken van natuurfoto's op een mobieltje.

Mette fotografeert Elzenbladwespen

Al bij de introductie van zichzelf bleek dat niet alleen zijn foto's maar ook zijn levensloop tot nu toe (hij is de 30 nog niet gepasseerd) de interesse opwekte van de aanwezigen. Roy vertelde over zijn (stage-)reizen naar Suriname, Zuid-Afrika, Noorwegen. Hij vertelde over zijn studies en Mette veerde op bij de naam "Wageningen" (waar Roy de cursus "wetenschappelijk duiken" gaat volgen). Daar wilde zij misschien ook wel gaan studeren en haar nieuwsgierigheid leidde tot allerlei nieuwe vragen.

Instructies van Roy op beeldscherm

We waren met een klein groepje. De zaterdagochtend is blijkbaar niet de fijnste tijd voor jongeren met een druk activiteitenleven. Zonder dat het te ingewikkeld werd, legde Roy aan de hand van zijn eigen foto's zaken uit over het maken van een mooie foto: over positionering, over de werking van licht en donker. Ook vertelde hij kort over sluitertijd, ISO-waarden enzovoorts, zodanig dat je begreep dat er meer mogelijk is met een mobieltje dan alleen dat ene knopje in te drukken. Het advies om gebruik te maken van een handige app (Snapseed) complementeerde het geheel.

Instructies in het veld

Weidebladwesp *Nemadus militaris*

Vervolgens gingen we naar buiten naar het terrein direct naast de Buningshof. De jongeren kregen drie korte opdrachten mee, waar ze mee moesten oefenen. Dat deden ze met verve en ondertussen legde Roy nog een heleboel uit of liet alternatieve manieren zien om iets in beeld te brengen. Bijzonder was de vondst van een aantal elzenbladwespen op een jong berkenboompje. Hoe breng je die mooi in beeld? Het vergt nog veel oefenen om meerdere manieren daarvan onder de knie te krijgen.

Het was een fijne en informatieve ochtend, die nog wel een keer een vervolg zal krijgen!

Irmgard Ballast

Bloem Zandblauwtje

WOLVILTEN

Een vrolijk feestje was het 17 september, toen we onder leiding van Heidi Scheper gingen wolviltten. De jeugdworkshop was georganiseerd in het kader van Zuidwolde750. Daarom was er eerst een verhaaltje over hoe Zuidwolde er vroeger uit gezien moet hebben: een klein dorpje op een zandrug, omgeven door uitgestrekte heidevelden. Met die woeste heide kon je niet veel, maar schaapherders konden er wel schapen laten grazen. En wat leverden die schapen voor nuttige dingen? Dat wisten de kinderen wel: wol (om te spinnen, te breien, te viltten), vlees (om op te eten), melk (voor drinken en kaas). Maar vooral leverden de schapen poep! En daarmee konden de Zuidwoldigers de akkertjes op de essen bemesten.

Heidi laat zien wat je moet doen

Vandaag echter draaide het vooral om de wol. Heidi deed voor hoe je met een viltprikken de wol in vorm kon brengen. Door herhaaldelijk in een hoopje wol te prikken haken de kroezende schubjes van de wolvezel aan elkaar. Heidi liet zien dat je van zo'n hoopje wol

Suzanna als begeleider

Ingespannen samen bezig

een vrijstaand beeldje kan maken, maar je kan de wol ook in een koekvorm prikken tot een tweedimensionaal kunstwerkje. Al snel waren de kinderen driftig aan het prikken. Ze waren verrast over het snelle effect: er ontstonden schaapjes, pompoenen, paddenstoelen, enz. De basis bestond altijd uit witte of bruine wol, maar hier en daar voegden ze een dun laagje gekleurde wolvezels toe.

En niet alleen de kinderen waren enthousiast bezig. Ook enkele (groot)ouders konden niet nalaten het prikkilten uit te proberen. Zelfs een aantal jongeren waren op de workshop afgekomen. Op de Fruitpersdag, een paar dagen later, kregen we een oma langs onze kraam, die hoopte dat we wol verkochten en prikkennen. Want ze had zulke mooie verhalen gehoord van haar kleindochter, dat ze zelf ook wel eens wilde wolviltten. We hebben echter geen winkeltje, maar de workshop is voor herhaling vatbaar!

Irmgard Ballast

Mooie dingen gemaakt bij wolviltten

NATUURLIJK ZUIDWOLDE

Vogels

Al in het najaar van 2025 kreeg ik van Henk Jan Dolsma bericht dat hij Bosuil was gehoord in het Groene hart. En waar de Ransuil het in onze omgeving vrijwel helemaal laat afweten, horen we de Bosuil om en dus zelfs in het dorp steeds vaker. Het bijzondere herkenbare oehoehoehoe... geluid kun je vooral in de stilte van de avond horen. Roelof Nijboer woont niet ver bij ons vandaan maar waarom hij ieder jaar de Appelvink in de tuin heeft en wij nooit, snap ik niet. Maar ook dit jaar was het weer raak.

Appelvink (Roelof Nijboer)

In de winterperiode zijn vaak wintergasten te zien in onze tuinen.

Vooraf Arjen van den Hoek en Jan Erik Plantinga letten veel op wat gebeurt in hun tuin aan de Vogelkerslaan. Eerst zagen zij de Kramsvogel in hun tuin en in Januari kwam daar de Zwarte mees nog bij. Die laatste is echt een vogeltje van naaldbossen maar in

Kramsvogel (Arjen van den Hoek)

Zwarte mees (Arjen van den Hoek)

de bomenrijke tuin van A. en J.E. voelt hij zich kennelijk ook thuis. Al eerder maakte hij ook een mooie foto van de Grote bonte specht die zojuist een Meikever uit het gras had opgediept.

Grote bonte specht met Meikever (Arjen van den Hoek)

Erwin Hooge meldde dat hij de Middelste bonte specht op de begraafplaats had

gezien. Die vogel neemt in ons land gestaag toe en waar hij eerder in de Falieberg was waargenomen werd hij nu ook op de begraafplaats gezien en gehoord.

Koolmees en Middelste bonte specht (Dick Scheper)

Dick Scheper meldde zelfs een Middelste bonte specht in zijn tuin op het vogelvoer. Daarbij kwam ook de Sperwer een paar keer langs om te kijken of hij een vogel vangen kon.

Sperwer (Dick Scheper)

Zoogdieren

Er zijn geen bijzondere meldingen over zoogdieren of het moet de groep van vijf Reeën zijn die Gerrie de Lange fotografeerde in het Steenberger Oosterveld. Best lang geleden dat zo'n groep (vroeger heel normaal) gezien werd. Over de Wolf heb ik geen zekere waarnemingen. Wel geruchten en soms ook heel interessante beschrijvingen, maar ik wacht nog op een plaatje uit Zuidwolde mogelijk ook van de camera's op de ecoducten.

Bloem van de Parnassia

Planten

De enige echte bijzonderheid ik kan melden is dat ik dit voor het eerst na een aantal jaren weer Parnassia heb zien bloeien bij Idylle. Dat geeft ineens toch wat geluksgevoel want het is zo'n bijzonder bloempje.

Citroenvlinder in winterrust

Dagvlinders

Over dagvlinders heb ik weinig meldingen. In het najaar hebben we niet veel bijzondere soorten gezien. We kennen wel het verhaal van de Citroenvlinder die bijna een jaar als vlinder leeft en daarbij overwintert met behulp van anti-vries. Maar des te opmerkelijker

vond ik het dat in de korte periode van zacht weer rond Oud en Nieuw ineens overal Citroenvlinders werden gemeld. Die zijn in onze omgeving wel op de koffie gekomen want de hele maand januari werd daarna heel koud. Ik ben benieuwd hoe dat afloopt.

Grote vos (overwinterend in baarhuisje) (Erwin Hooge)

Een vlinder die wel netjes in de winterrust verbleef was de Grote vos. Die werd waargenomen door Erwin Hooge in het baarhuisje op de begraafplaats. Die zal straks in april vast wel daar in de omgeving te zien zijn.

Spitse kaartmot (Arjen van den Hoek)

Nachtvlinders

Arjen van den Hoek, meldde in zijn tuin een Spitse kaartmot. Dat is een zeldzame microvlinder en mooi op de foto. Zelf zag ik in september bij de Vlindertuin vedermotten, die gebonden aan gele composieten namelijk Havikskruid. En daar heten ze ook naar: Havikskruidvedermot. In december zag ik allerlei vlinderschimmen vliegen in het licht van mijn fietslamp en thuis heb ik gekeken op de stam van de prachtige grote Zomereik achter ons huis. Inderdaad zat daar weer een groot aantal mannetjes van de Kleine

Havikskruidvedermot

wintervlinder op de stam aangelokt door de feromonen van 1 vleugelloos vrouwtje die in paarhouding zat met 1 mannetje. Zij kroop naar boven en sleepte zo het mannetje mee, waarbij ze onderweg bevrucht wordt. Bizar dat deze vlinders midden in de winter uit de pop komen, maar het is wel een periode waarin er weinig vijanden zijn en zij hebben in hun korte vlinderleven geen voedsel nodig en hebben niet eens een mond.

Kleine wintervlinder (m en v in paring)

Later kreeg ik een foto van Maud Maas Geesteranus van de zeldzame Grauwe meelmot. Dat is een microvlinder die als de kans zich voordoet, het meel behoorlijk kan vervuilen. Dus oppassen met zo'n waarneming in huis.

Grauwe meelmot (Maud M. G.)

Bergveldwesp (Metske van der Maar)

Bandheidelibel

Insecten

Metske van der Maar heeft oog voor insecten en speciaal voor libellen. Maar eerst meldde hij een Bergveldwesp die hun karakteristieke open nest met broedcellen verzorgen en bewaken.

Ik zag voor het eerst de Tweekantschildwants en dat was in de vlindertuin. Daar zijn met elkaar al bijna 60 soorten wantsen waargenomen.

Noordse winterjuffer (Metske van der Maar)

Tweekantschildwants

Later meldde hij de Noordse winterjuffer bij Buningshof en ook dit jaar zagen wij de steeds zeldzamer wordende Zwarte heidelibel en Bandheidelibel bij de Slagendijk.

Ook roofvliegen kunnen prachtig zijn. Neem nu de Wantssluiplievlieg die ik in de Vlindertuin ontdekte.

Zwarte heidelibel

Wantssluiplievlieg

Een heel leuke ontdekking deed Irmgard Ballast toen zij keek naar de gaten in een kale dode stam van een den. De gaten hadden met elkaar de vorm van vliegende vogels. Wat het is, staat verderop in deze Natuurgenoten.

Adder (Bert Veuger in Steenb. Oosterveld)

Amfibieën en reptielen

Bert Veuger meldde een jonge Adder in Steenberger Oosterveld, wat nog maar eens bewijst dat er een zich verjongende populatie bevindt in dat gebied. Maud Maas Geesteranus stuurde een mooie foto van sterrenschot. Daarop is niet alleen het dril te zien dat uitgespuugd is na het eten van een kikker of pad, maar ook de eitjes waar dat dril omheen zit.

Veel verhalen staan ook bij waarnemingen op de website en vaak met nog meer foto's, meer details en bijzonderheden.

Sterrenschot (Maud M. G.)

Paddenstoelen

Over zeldzame soorten paddenstoelen en verrassende ontdekkingen op de begraafplaats, in de Volkstuin/Vlindertuin in Linde en andere plekken schrijf ik in een apart artikel.

Overig

Arjen van den Hoek stuurde een foto met een duidelijk spoor van een klein diertje in het zand, maar wanneer iemand weet van welk dier dit is, houden we ons aanbevolen voor een berichtje.

Spoor in zand (Arjen van den Hoek)

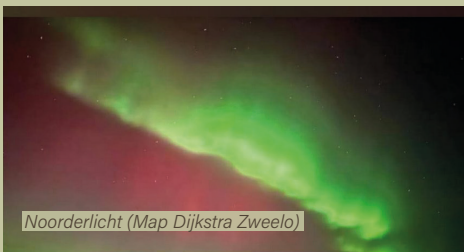
Een bijzonder natuurverschijnsel, waar veel mensen speciaal voor naar het hoge noorden in Noorwegen gaan! Nu zomaar hier.

De foto met Winterbeelden van Maud Maas Geesteranus. De koude in januari is niks voor mij, maar de sneeuw leverde wel mooie beelden op. Maud stuurde een fotocollage van vogels in haar tuin.

Blijf opvallende dingen en bijzondere waarnemingen melden, dan kunnen we ze in Natuurgenoten blijven delen

Tenslotte een paar beelden van leden die in de nacht van 19 op 20 januari naar buiten keken en het Noorderlicht zagen en fotografeerden. Joke Vliegthart en Map Dijkstra maar ook nog anderen stuurden foto's op.

Joop Verburg

Noorderlicht (Map Dijkstra Zweelo)

Noorderlicht (Joke Vliegthart)

Noorderlicht (Map Dijkstra Zweelo)

Noorderlicht (Map Dijkstra Zweelo)

Bloeiende Sleedoorn met kerst

WINTERPLANTENJACHT

Ieder jaar organiseert de landelijke plantenorganisatie FLORON de winterplantenjacht. Zij willen in een langjarig onderzoek bekijken wat de klimatologische veranderingen voor invloed hebben op bloei van planten. Met onze natuurvereniging doen we daar graag aan mee tussen kerst en oud&nieuw. Niet omdat het zo vreselijk belangrijk is maar omdat het gewoon leuk is om midden in de winter te bekijken hoeveel soorten bloeiende planten je kunt vinden in een bepaald gebied en binnen 1 uur. We waren dit jaar op 27 december met z'n achten en we zijn aan het zoeken gegaan rond Buningshof. Persoonlijk was ik heel sceptisch. Het had al dagen en nachten gevoren en bij huis zag ik amper nog een bloempje, maar zie: er zijn

altijd van die die-hearts onder de planten die het ondanks ijskoude omstandigheden toch presteren om bloempjes te laten zien. Soorten als Straatgras (je moet wel meeldraden of stempeltjes zien van dat gras) en Vogelmuur met zijn prachtige witte bloempjes en natuurlijk Madeliefjes zijn wel vaste klanten en die vonden we snel. Maar toch, met soorten als Klein streepzaad, Hoge fijnstraal en Bermooievaarsbek zagen we soorten in bloei die we niet eerder tegenkwamen. Bij elkaar vonden we 15 bloeiende soorten en hebben we heel tevreden en gezellig na afloop genoten van de thee en warme chocolademelk in Buningshof.

Joop Verburg

Op zoek naar bloeiende planten

Madeliefjes bloeien het hele jaar

PADDENSTOELNEXCURSIE

Samen met Lotte, Joop, Irmgard, Gerard en Hans gingen wij op 4 oktober op paddenstoelenexcursie. Een klein gezelschap, maar boordevol kennis en enthousiasme. Het donkere, natte herfstweer en de overvloed aan verschillende paddenstoelen maakten het tot een geslaagde ochtend.

We begonnen op de parkeerplaats van Tonckenshuys met een smakelijk voorafje: eekhoortjesbrood, mmm! Ook liet Joop een paddenstoel met kokosgeur ruiken en Irmgard had een vliegenschwam mee. Altijd leuk om via Joop een verhaal achter de vliegenschwam te horen. Op de parkeerplaats leerden we al veel over de verschillende paddenstoelen, maar tijdens onze zoektocht in het bos ontdekten we nog veel meer. Zo ontdekten we de zwavelkopjes, zo geel als zwavel; de inktzwam, met zijn karakteristieke zwarte inkt; een duivelsei, deze sneed Joop open en vertelde hoe de paddenstoel –de Grote stinkzwam- hieruit groeit; een paddenstoel die naar amandel rook en even verderop

kwamen we er één tegen die juist naar vis rook; we leerden dat sommige paddenstoelen kleine melkkliertjes hebben, terwijl anderen (zoals de aardster) bij aanraking een wolkje sporenstof vrijlaten. Die laatste vond Lotte geweldig.

De volgende dag trok ze door het bos achter ons huis, gewapend met haar aardster, en verspreidde overal wat paddenstoelensporen.

Wie weet groeien er volgend jaar ook in ons eigen bos deze bijzondere paddenstoelen! Tijdens de excursie dronken we koude chocolademelk, al had een warme variant beter bij het weer gepast en aten we paddenstoelensnoep en bovisten van koek. Het was een leerzame, gezellige en bovenal heerlijke herfstdag vol ontdekkingen.

Rianne Bosscha

Lotte in haar Vliegenschwam-jasje laat sporen vrijkomen uit een aardster

Een kleine groep vol aandacht voor de paddenstoelen (Hans Post)

Workshop paddenstoelen voor de VO-jeugd

PADDENSTOELN UITZOEKEN EN TOEBEREIDEN

Op 23 oktober was in Buningshof een workshop paddenstoelen voor de jeugdgroep-VO (voortgezet onderwijs). Gewerkt moest er worden, want niet alleen moesten eerst paddenstoelen buiten gezocht worden en daarna op naam gebracht worden, maar ook werd gewerkt aan een zelfgemaakte paddenstoelensoep. Paddenstoelen zoeken en determineren dat ging nog wel

maar getver... paddenstoelen eten?? Het was leuk dat de middag prima verliep. In goede stemming werd geleerd hoe je naar paddenstoelen moet kijken om te proberen ze een naam te geven. En de soep? Die werd door iedereen heerlijk opgegeten.

Joop Verburg

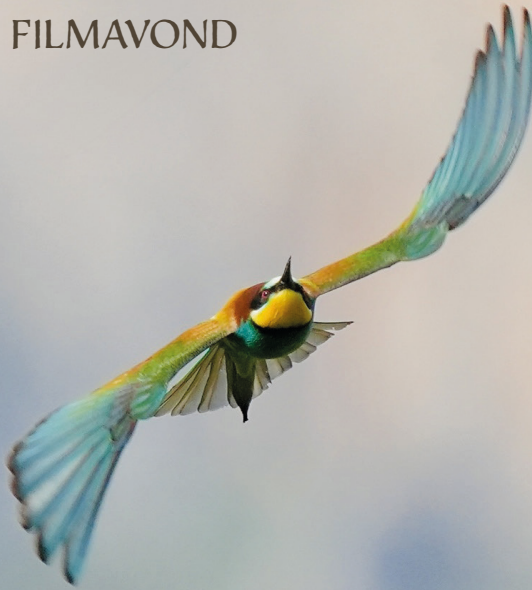

Paddenstoelen determineren...

... en paddenstoelensoep maken!

FOTO- EN FILMAVOND

*Bijeneter op jacht naar
vliegend insect (Carl Maurits)*

In een goed gevulde zaal van het Wolderhuus kwam een verrassend veelzijdige reeks presentaties voorbij. Een en ander werd aan elkaar gepraat door Joop Verburg en Bas Slot deed het technische werk.

De eerste presentatie was van een natuurfotografie uit Hoogeveen, Paula Bansema. Zij liet een mooi filmpje zien met een keur van foto's van meest alledaagse natuur uit de omgeving:

Daarna volgde Roy Strijker. Hij had wat meer tijd nodig om zijn reis naar Suriname te tonen. Mooie foto's van apen, kikkers, spinnen en wat je allemaal mee kan maken als je de jungle intrekt.

Joop presenteerde een serie foto's van Carl Maurits, die in Spanje woont en daar vlinders en vogels ziet die niet of nauwelijks in Nederland voorkomen. Hij weet ze daar heel mooi in beeld te krijgen, zodat wij konden genieten van bijvoorbeeld de Bijeneter.

Weer heel anders was de presentatie van Henk Ensink. Hij liet drie filmpjes zien van natuur

uit onze omgeving: het landschap rondom Dickninge, vervolgens het Dwingelderveld en tenslotte prachtige rhododendrons en azalea's in de tuin van Park Graveland in Wijster.

Karla Leeftink Ademloos volgden wij de serie foto's van het Noorderlicht – gewoon in het Reestdal! Haar manier van vertellen hield bij ons de spanning er ook in. In haar tuin is ook van alles te beleven (dassen, eekhoortjes, enz.) Van zowel het noorderlicht als van zo'n brutaal, nieuwsgierig eekhoortje had ze op het eind nog schitterende korte filmpjes.

Acrobatische eekhoorn (Karla Eeftink)

Simon Datema is specialist in het creëren van mysterieuze landschapsfoto's.

Hij fotografeert liefst bij ochtendlicht (om 4:00 uur opstaan is voor hem geen probleem) en maakt ook graag gebruik van (optrekkende) mist

Volgens hem is het dan wachten op de juiste omstandigheden en op de juiste lichtinval.

Bart Pijper had wel twee dagen achter elkaar kunnen blijven doorpraten bij zijn foto's. Hij heeft een serie gemaakt van allerlei Drentse landschappen. Verder dan de "keileem" en "de droge heide" kwam hij niet, maar in die korte tijd kwam al heel veel voorbij: hunebedden, macrofoto's van ijsfiguren, zandverstuivingen, zandaardtongen, opwarmende kevers, rendiermos, heivlinder in schutkleur.

Gerrie de Lange is één van de mannen van de werkgroep Landschapsbeheer op het Steenberger Oosterveld. Hij nam ons mee in de werkzaamheden van het berkenvrij maken van de heide aldaar, liet ons de hulst- en eikenboompjes zien, die afgegrazen zijn tot waar de galloways met hun koppen kunnen reiken. Maïsland met tapuit, havik, basten van bomen: mooie natuur bij ons om de hoek.

Suzanna Beerbaum en Irmgard Ballast gooiden het weer over een andere boeg.

Zij lieten een paar foto's zien met de natuur als uitgangspunt maar geschoten met een kunstenaarsoog

of zodanig bijgesneden dat het eerder een kunstplaatje is dan een herkenbaar object uit de natuur.

Als laatste presenteerde Joop nog een serie foto's van de reis van Esther en Roel Metselaar door Roemenië en Bulgarije. Zeven weken reisden zij rond en zij waren verrast door de puurheid van deze landen. En wij met hen: Balkan- en Karstgebergte, bijzondere zandsteenformaties, wildstromende rivieren, watervallen met daarin een overvloed aan planten en dieren en een wel heel nabije ontmoeting met een Beer

Irmgard en Joop

Emmeline en Mette met een doos eieren om uit te zoeken (Irmgard Ballast)

MET DE JONGEREN (VO) NAAR VOGELS KIJKEN

Op 29 november waren we met een kleine groep jongeren intensief bezig met vogels. Nieuwe kijkers die de Natuurvereniging had aangeschaft met prijzengeld van het Cultuurfonds maakten mogelijk om haarscherp naar de vogels in de buurt te kijken. Ook in deze tijd waren ze toch nog aanwezig rond Buningshof.

Edwin de Weerd uit Hoogeveen was er bij en wees alles aan: Heggenmus, Koolmees, Pimpelmees en in de heg een Winterkoning en in de eiken verderop een Buizerd die constant geplaagd werd door Eksters en Kraaien.

Het was mooi om te zien. Daarna een quiz met vogelgeluiden om te spelen (en te winnen... Heleen won nipt) en om er van te leren. Daarna van veren bedenken bij welke

Edwin de Weerd geeft uitleg over vogelveren (Irmgard Ballast)

vogel ze horen en moeilijker nog: eieren uit de verzameling van meneer Straatsma en plek van oorsprong geven. Van wie is dat enorme ei? Inderdaad van een Zwaan en de kleinsten, die waren van Winterkoninkjes. Ook eieren van Kieviten, Wulpen en zelfs een Torenvalk werden op naam gebracht. Het was een heel gezellige en leerzame middag met vooral dank aan Edwin de Weerd.

Joop en Irmgard

VUURSTEENFOSSIELEN

Tegen de 30 mensen hebben vrijdag 10 oktober vol aandacht geluisterd naar het verhaal van Mart Krook over vuursteenfossielen. Opgegroeid in de Achterhoek was hij al jong te vinden op geologische vindplaatsen, maar toen hij in de jaren '70 in Zuidwolde kwam wonen, ontdekte hij op de aardappelvelden achter zijn huis stapels met vuurstenen, die de boeren daar op een hoop gooiden. Er bleken soms fossielen in te schuilen en zoals dat gaat: hoe meer je ervan weet, hoe meer je er ook ziet.

Mart Krook vertelt over vuursteenfossielen
(Theo Sleijster)

Marts lezing begon met een foto van twee vuurstenen, die ikzelf toevallig de week daarvoor gevonden had in Zuidwolde. Toen ik ze opraapte en met een loepje bestudeerde, zag ik een bloemvorm. Dus stuurde ik de foto's naar Mart. Het bleek om fossielen van een zeelelie te gaan, een diertje dat uitgestorven leek, maar in 1864 toch nog in een uithoek van een Noorse fjord is teruggevonden. De boodschap van Mart: iedereen kan het gewoon eens proberen! Daarna vertelde hij ons over drie geologisch tijdperken, die belangrijk zijn geweest voor de aanwezigheid van vuurstenen op de zandrug van Zuidwolde. Met name het ijs uit het Elster-tijdperk kwam precies tot aan de zuidrand van Zuidwolde. Later in het Saale-tijdperk kwam het ijs verder, maar toen dat ijs begon te smelten, ontstond er een grote smeltwaterrievier tussen het hoger gelegen Drenthe en Twente en zo vormde zich een breed stroomdal van de Vecht en de Reest. Dat maakt dat we vuurstenen aan de Drentse kant van de Reest

Vuursteen met gat waar zeelelie in zat
(Irmgard Ballast)

vinden en niet aan de Overijsselse kant. Het is lastige materie, maar het lukte Mart om - zonder ons te overstelpen met al zijn kennis - toch een aardig inzicht te geven in de onbekende wereld van diertjes in vuursteen. Wat wonderbaarlijk dat je van uitgestorven diertjes nog resten kunt aantreffen! Diverse dieren passeerden de revue: o.a. zeesterren, sponzen, koralen, schelpen, inktvissen, haaien. De harde delen van zo'n dier kunnen zichtbaar zijn in vuursteen: bijvoorbeeld een naald, een schaal van een zeester, de klep van een schelp, een haaietand, het kegelvormige schelpdeel (rostrum) van een belemniet. Je moet goed weten waar je op moet letten. Meestal is het niet zo eenvoudig als het vinden van een bloemvorm. Soms zie je een afdruk van de buitenkant van zo'n onderdeel van een dier, soms juist alleen de kern. Soms is die kern ook weer opgelost door een zure omgeving en vind je juist een lege holte of een gat in een steen. Dat was ook het geval bij de tweede vuursteen, die ik vond. Wel een zichtbaar restant van een zeelelie, maar in feite een gat in een steen. En of je dat dan nog een fossiel noemt?

Irmgard Ballast

Fossiel van zeelelie in vuursteen (Irmgard Ballast)

SLEEDOORNPAGE-EITJES ZOEKEN

Op zaterdag 20 december zochten we met z'n zessen naar eitjes. Altijd gek om in de kersttijd eitjes te zoeken. Dat associëren we meer met Pasen. Maar ja, als het om eitjes van de Sleedoornpage gaat moet je toch echt in de winter zijn. Ze worden in augustus en september gelegd op de takjes van de Sleedoorn. Wanneer die vol in blad zit zijn de eitjes heel moeilijk te vinden. 's Winters vallen de witte eitjes hoe klein ze ook zijn met hun grootte van nog geen millimeter, wel meer op tegen het donkere hout. Waar we afgelopen zomer alleen maar tweemaal de vlinder hadden gezien en dat was alleen in de Vlindertuin, viel het vies tegen dat ondanks intensief zoeken op die plek geen enkele eitje gevonden werd. Langs de hele westrand was het niks.

Albert, Lian, Menno, Dick en Jan Erik op zoek

Dat werd pas anders toen we bij de Drift en de Zoom kwamen. Daar vonden we het ene na het andere eitje. Zelfs pal voor het huis van Lian, die ook mee zocht, vonden we eitjes. We zaten al boven de 20 toen we tussen de middag bij Jan en Wilma Huiskes de lunch mochten gebruiken. Geheel volgens traditie stonden de erwtensoep en de pannenkoeken al klaar en deze gezamenlijke maaltijd maakt deze dag ieder jaar al tot een feest. Dat beaamt ook Menno Venema die namens de Vlinderstichting in heel het land groepen begeleidt bij dit zoekwerk. Ook voor hem is Zuidwolde een hoogtepunt van het jaar. Daarna weer op pad voor deel twee en in hetzelfde gebied

Piepklein ei Sleedoornpage

vonden we nog meer eitjes tot in totaal 32. Opvallend was dat we ook eitjes vonden op gesnoeide takken van de Sleedoorn. Daar moet met de gemeente overleg over gevoerd worden want de Sleedoornpage is een beschermde vlindersoort en dat houdt in dat je de Sleedoorn niet mag snoeien na juli. Leuk is wel dat alle deelnemers meerdere eitjes hebben gevonden. Daarna vonden we helaas bij de Slagendijk geen enkele eitje en ook bij Idylle – vorig jaar nog een nieuwe verrassende maar prachtige plek- konden we niets vinden. Het was een mooie dag met wisselende resultaten, maar in ieder geval konden we vaststellen dat de Sleedoornpage ook in 2024 nog steeds aanwezig was in Zuidwolde en haar eitjes heeft achtergelaten.

Tot volgend jaar...

Loop Verburg

Menno, Irmgard en Dick op zoek naar minuscule eitjes

ADVERTENTIES

Is uw fiets toe aan onderhoud?

REPARATIE ONDERHOUD VERKOOP

OMMERWEG 40
7921TD ZUIDWOLDE

 WWW.DAVEFIETSEN.NL
 DAVEFIETSEN@OUTLOOK.COM
 06-47789330

UW ADVERTENTIE HIER?

mail naar

info@natuurverenigingzuidwolde.nl

Kom zelf je groentes oogsten in onze
zelfoogstuin

Geniet ongeveer 30 weken lang van onze
Biologisch-dynamische groentes uit eigen tuin.
Met liefde door ons gezaaid, gepoot, geplant,
verzorgd en door u geoogst.

Meer info: naoberhoeve.nl
of mail: tine@naoberhoeve.nl

Naoberhoeve
ZORGBOUW ERDIJ Pesserweg 4 | Echten | naoberhoeve.nl

Wolderhuus.

NIEUW! WANDEL-ARRANGEMENTEN WAARDEBON!

Op vertoon van deze Natuurgenoten krijg je korting op een van onze wandelarrangementen, aangeboden in samenwerking met Natuurvereniging Zuidwolde.

Vlinderommetje Arrangement

Ontvangst met koffie/thee
Huisgemaakte brownie en gemberkoek
Routekaartje/beschrijving
Kopje dagsoep na afloop
Belegd broodje naar keuze (ham, kaas, ofkrokot)
Verdere consumpties op nacalculatie

Normale prijs: €12,50 p.p.
Met deze waardebon: €10,00 p.p.

Kijk op www.vlinderommetje.nl voor meer informatie.
U kunt uw wandeling over het Vlinderommetje starten bij het Wolderhuus. Wij hebben voldoende en gratis parkeerruimte.

Deze waardebon is geldig t/m 30 juni 2026.

Knapzak Arrangement

Ontvangst met koffie/thee
Huisgemaakte brownie en gemberkoek
Routekaartje/beschrijving
Knapzakje met:
Flesje Schulp vruchtensap
Zakje nootjes
Plak krentenwegge met roomboter
Borrelgarnituurtje na afloop
Consumptie naar keuze

Normale prijs: €22,50 p.p.
Met deze waardebon: €17,50 p.p.

Wolderhuus, Zuider Esweg 1A, 7921JC Zuid-
wolde (0528 - 217312)
Open ma t/m za (8.30 - 00.00 uur)
www.wolderhuus.nl

LENTE- EN ZOMERPROGRAMMA 2026

Zaterdag 21 maart 6:00 - 9:30, Tonckenshuys
Vogelexcursie Dwingelderveld

Met Jan Mansens gaan we al vroeg op pad om vogels te kijken op het Dwingelderveld. We vertrekken om 6.00 uur vanuit Zuidwolde en starten om 6.30 uur bij de Wandelparkeerplaats Dwingelderveld aan het eind van de Kraloërweg. De excursie zal ongeveer 2-3 uur duren. Maximum aantal deelnemers is 20. Aanmelden is noodzakelijk via info@natuurverenigingzuidwolde.nl. Deelname is gratis, maar vrijwillige bijdrage welkom.

Dinsdag 24 maart 19:30 - 22:00, Wolderhuus
Jaarvergadering en lezing Aaldrik Pot over marters

De jaarvergadering (voor leden) begint om 19.30 uur (meer info elders in Natuurgeloten). Aansluitend (20.30 uur) gaat Aaldrik Pot ons vertellen over Boom- en Steenmarters. Hij laat de overeenkomsten zien tussen beide, maar gaat ook uitgebreid in op hun gedrag en de sporen die ze achterlaten in het veld. Deze lezing is ook voor niet-leden toegankelijk zonder kosten.

Zaterdag 11 april 13:30 – 15:30, Buningshof
Workshop Wolvilten voor volwassenen

We gaan schapenwol bewerken met een viltnaald. Door het prikken brengen we de wol in vorm en op die manier ontstaan er schapjes of andere mooie artefacten. Heidi Scheper begeleidt de workshop. Aanmelden verplicht via info@natuurverenigingzuidwolde.nl. De workshop is in principe voor volwassenen, maar het is mogelijk je eigen (klein-)kind (vanaf 6 jaar) mee te nemen. Dan graag ook het kind/jongere aanmelden. Kosten: vrijwillige bijdrage.

Zaterdag 18 april 9:00 – 12:00, Buningshof
Broeihoop maken voor ringslangen

We gaan de broedhoop voor de ringslangen bij de Buningshof weer opnieuw inrichten en hopen dat we daarmee dit jaar ringslangen aantrekken. De biotoop rond de Buningshof

is een ideale omgeving voor deze reptielen. Er is informatie over ringslangen en chocolademelk en stroopwafels voor de werkers. Bij voorkeur aanmelden (via info@natuurverenigingzuidwolde.nl) Trek je laarzen aan en zorg voor kleding die tegen een stootje kan.

Zaterdag 25 april, 13:30 - 16:00, Linde
Lentewandeling over Landgoed Linde Linderweg 5 Linde

Bram Luten heeft het landgoed begin deze eeuw op zijn agrarische grond aangelegd. Juist in april neemt Bram ons mee naar de boomgaard waar de appelbomen in bloei staan met daaronder een weelde van Pinksterbloemen en Paardenbloemen waar allerlei insecten hun nectar halen. Prachtige paden leiden door de verschillende bospercelen en de verrassende open stukken met voorjaarsbloeiërs. Ook broeden er veel vogels in het gebied. We sluiten af op de deel van de boerderij met koffie/thee en wat lekkers. Graag opgeven via info@natuurverenigingzuidwolde.nl Er zijn geen kosten aan verbonden (een vrijwillige bijdrage is welkom)

Dinsdag 12 mei 14:30 – 16:30, Buningshof
Jeugdworkshop Natuurlijke Tie-dye (verven met planten)

Wist je dat je met kleurstof uit planten een t-shirt kan verven? En wist je dat je op een heel simpele manier door afbinden er ook nog allerlei rare patroontjes in kan krijgen? Een eigen wit (oud) t-shirt meenemen mag, maar wij hebben ook wel een voorraadje afgedankt witgoed. Trek zelf oude kleren aan, want de kleurstof kan per ongeluk ook op je goede kleren komen! Vanaf 8 jaar (vanaf 6 jaar met begeleiding). Graag aanmelden via info@natuurverenigingzuidwolde.nl Kosten: gratis, vrijwillige bijdrage welkom.

Woensdag 20 mei 20:30 – 22:00, muziekkoepeel Kerkplein

Gierzwaluwen spotten in de avondschemering

Wanneer je op een mooie zomeravond door Zuidwolde loopt of fietst, hoor en zie je grote groepen gierzwaluwen boven Zuidwolde cirkelen op zoek naar voedsel. Het zijn koloniebroeders en ze hebben hun nest in gebouwen: onder dakgoot, achter regenpijp, dakkapel, gat in de muur, enz. Met behulp van het blote oog en verrekijkers kunnen we zien waar ze nestelen. Rond 21:00 uur gaan we richting gemeentehuis om te kijken hoeveel nesten daar zitten. Deelname is gratis. Om te weten met hoeveel vrijwilligers we moeten zijn willen we graag vooraf opgave op info@natuurverenigingzuidwolde.nl of bij Geert Wemmenhove op 06-21210443.

Woensdag 3 juni 14:30 – 16:00, Vlonder Idylle, tegenover Handelsweg 6

Slootjesdag voor de jeugd

Op woensdag 3 juni houden wij onze jaarlijkse slootjesdag. Vanaf 14.30 uur ben je welkom bij de vlonder in Idylle langs het Vlinderommetje (tegenover Handelsweg 6) Wij zorgen voor netten, microscoop, kijkglazen, zoekkaarten en je krijgt iets te drinken en wat lekkers erbij. Kosten: gratis, aanmelden mag op info@natuurverenigingzuidwolde.nl maar is niet verplicht.

Zaterdag 20 juni 9:00 – 12:30, Tonckenshuys
Excursie Kiersche Wijde: libellen, vlinders, vogels

Even ten westen van Meppel ligt een bijzonder natuurgebiedje, een voormalige eendenkooi, waar vaak libellen zijn te vinden, maar ook interessante vlinders en vogels houden er verblijf. Metske van der Maar gaat mee voor de libellen, Edwin de Weerd voor alle andere dieren en planten, die we te zien zullen krijgen. Vertrek vanaf Tonckenshuys om 9.00 uur of een half uur later aansluiten bij Parkeerplaats Kiersche Wijdepad aan de Lozedijk in Wanneperveen. Rond 13.00 uur

zijn we weer terug in Zuidwolde. Deelname is gratis, maar aanmelden verplicht via info@natuurverenigingzuidwolde.nl

Woensdag 26 augustus 14:30 – 16:30, Buningshof

Jeugdworkshop Insectensafari en insectenrobotje

We gaan op zoek naar insecten, leren over insecten en maken tenslotte een klein lopend robotje in de vorm van een insect. Vanaf 6 jaar. Graag aanmelden via info@natuurverenigingzuidwolde.nl Kosten: gratis, vrijwillige bijdrage welkom.

Vrijdag 28 augustus 20:00 – 21:30, parkeerplaats Tonckenshuys

Vleermuisexcursie Faliebergbos

In het laatste weekend van augustus wordt jaarlijks in veel landen in Europa de Nacht van de Vleermuis georganiseerd. Op vrijdagavond gaan we op zoek naar vleermuizen in Zuidwolde en in het Faliebergbos, met name rond de Entekoele aldaar. We nemen bat-detectors mee en een warmtecamera. Deelname is gratis. Verzamelen om 20:00 uur op de parkeerplaats bij het Tonckenshuys. Om te weten hoeveel bat-detectors we mee moeten nemen, willen we graag vooraf opgave op info@natuurverenigingzuidwolde.nl of bij Geert Wemmenhove op 06-21210443.

Zaterdag 3 oktober 9.30 – 12.00 uur, parkeerplaats Tonckenshuys

Paddenstoelenexcursie Faliebergbos

Voor jong en oud. Onder leiding van Hans Post en Joop Verburg gaan we tot ca. 12.00 uur op zoek naar paddenstoelen. Wie vindt de bijzonderste paddenstoel? Welke zijn eetbaar? Wat betekenen paddenstoelen in de natuur? En voor de jeugd zijn er vragen als: Wie vindt de kleinste paddenstoel? En wie de kleurigste? Iedereen is welkom en er zijn geen kosten aan verbonden.

Na afloop is er de mogelijkheid om samen paddenstoelensoep te maken en te eten.

WORKSHOP LANTAARN VAN TAKKEN

Maandag 29 december deden wij mee aan de workshop 'Lantaarn van takken maken' voor leden van de jeugdgroep 7/8.

We begonnen de ochtend in de schuur met het herkennen en benoemen van maar liefst twaalf verschillende soorten takken.

Met behulp van een zoekkaart gingen we op zoek naar de juiste boomnamen - een leuke én leerzame start!

Daarna volgde de uitleg over het maken van de lantaarn. Eerst legden we drie takken in een driehoek en plakten deze aan elkaar. Vervolgens werd de derde staander toegevoegd en daarna de overige twee liggende takken. In het midden maakte iedereen een steunpunt waarop een theelichtje kon rusten. Aan tafel mochten de kinderen verschillende gedroogde bladeren uitkiezen. Deze werden tussen twee velletjes

Een grote takkenbende (Irmgard Ballast)

Volop aandacht en concentratie (Suzanna Beerbaum)

Met Joke aan de slag (Suzanna Beerbaum)

waspapier gelegd en met een strijkijzer verstevigd. Met lijm bevestigden we deze gestreken papieren aan de takken en zo ontstonden prachtige, natuurlijke lantaarns. Een geslaagde workshop met mooie resultaten!

Hieke, Jolijn en Corina

Prachtige resultaten (Dick Hein)

NACHT VAN DE NACHT

Een enthousiaste menigte is in deze context misschien een wat overdreven beschrijving maar, met een opkomst van rond de 40 kinderen en (in hun hart) jongvolwassenen, waren wij als organisatoren van de Nacht van de Nacht meer dan tevreden. De weersvoorspellingen, met felle buien en harde windstoten, droegen bij aan een bijzondere avond waarin alle zintuigen in het donker geprikkeld werden. Om half 8 konden de deelnemers zich aansluiten, waarbij ze onder deskundige begeleiding meegenomen werden, langs een route met zes stations in het Faliebergbos rond de Entekoele Plas in Zuidwolde.

Prachtige verzameling opgezette uilen
(Piet Swierstra)

De uilenwerkgroepen (Piet en Gerhard) hadden de beschikking over het gehele scala van Nederlandse Uilen in opgezette vorm. Met geluiden en licht werd duidelijk gemaakt hoe de geruisloze jagers hun prooi vinden. Onze wildplukster, Olga, liet ons kennismaken met verschillende smaken vanuit de natuur. Van de zure zuring tot aan het zoet van de bosbes. De misleidende geuren van bv een kokoszwam werden door Joop in het duister kenbaar gemaakt. Welke zwam ruikt er nu naar levertraan? Helaas was de opkomst bij onze plaatselijke vleermuizen niet geweldig massaal. Slechts 1 rosse vleermuis liet zich op de infrarood camera van Milou waarnemen. Door de regenval waren de aanwezige "batdetectoren" helaas niet te gebruiken. Joke gaf in het donker aan hoe je verschillende sparren en dennen uit elkaar kan houden.

Lianne Zwijnen geeft uitleg over haar verzameling opgezette dieren

Met een eenvoudig ezelsbruggetje vergeet je het verschil in benaming tussen enkele, dubbele en meervoudige naalden nooit mee. Als laatste kon iedereen een stukje Drentse cultuur meekrijgen in de vorm van een verhaal in het Drents verteld door Hannie. Geboeid zat jong en oud te luisteren naar een verhaal van het dappere kikkermeisje die haar Opa redde van een zekere dood. Het verhaal is geschreven door Bonnie Veendorp, wiens gedichten ook te lezen zijn in het Faliebergbos. De avond werd afgesloten met koffie/chocolade melk en koek in Tonckenshuys (met dank voor de gastvrijheid) waarbij als "toetje" een verzameling opgezette nachtdieren van Lianne te zien was. Een mooie avond die slechts door 2 kortdurende, maar felle buien, onderbroken werd.

Albert Heere

Olga de Lange laat in het donker proeven

WINTERWANDELING 2026

Op de eerste zondag na Nieuwjaar organiseren we de traditionele winterwandeling. Dit jaar ging het vanuit de boerderijcamping "Achter 't Koeienpad", te Linde (buurtschap Nolde) en waren we dit jaar te gast bij Herman en Susan van Arragon.

*Winterwandeling in de sneeuw.
Uniek. (Anita de Boer)*

De zon was er zelfs voor gaan schijnen toen we met rond twintig geïnteresseerden op weg gingen door een prachtig winters landschap rond Nolde. Herman van Arragon woont daar al zijn hele leven en kan er prachtig over vertellen.

Aan de rand van de es kon je goed zien, dat Nolde op een stuwwal ligt. Herman vertelde over het ontstaan daarvan, over landijs duizenden jaren geleden, over de Oer-vecht, waar uiteindelijk de Reest een mager overblijfsel van is. Op allerlei vragen wist hij een antwoord. We wandelden verder naar de Nolderweg en stopten bij een Lindeboom, die daar geplaatst is in de jaren '90 als herdenking aan de ruilverkavelingen. Die dienden uiteindelijk vooral voor het aaneensluiten van natuurgebieden. Zowel het Drents Landschap als het Overijssels Landschap zijn betrokken bij de natuur... van de Reest. Dat die Reest aan het begin van de vorige eeuw niet is rechtgetrokken (zoals overal elders wel gebeurde met kronkelige riviertjes) is nu een groot geluk, maar was destijds te wijten aan het feit dat de boeren aan weerszijden van de Reest niet tot overeenstemming konden komen.

Even verderop stonden we opnieuw stil. Of wij

wisten welk gewas er op dit land verbouwd werd? Het bleken afrikaantjes, die op het land stonden als wisselteelt/grondverbeteraar... De wandeling ging door het bos, over de hooilaan. Die bleek zo te heten omdat vroeger de boeren uit Zuidwolde hier naar de Reest trokken om te hooien. Rondom hun eigen boerderijen was het daarvoor te droog en groeide het gras niet goed genoeg.

De hooilaan komt uit bij het Nolderwoud. Ook daar wist Herman van alles te vertellen. Over de zandafgraving ten behoeve van Hoogeveense noden, over het voormalig kamp Linde en de verschillende soorten bewoners die het gehad heeft, over de verschillende essen waarvan je de contouren nog vaag in het bos kon zien. Bijzonder was dat er een paar deelnemers ook historische wortels hadden in Nolde. Jeanette kwam er vroeger vaak, omdat haar opa en oma er woonden. Zij bezit met haar familie nog een stukje bos, waar we ook langsliepen. De boerderij zelf, Hoeve Nolde, kent inmiddels andere bewoners. En Ben riep - uitkijkend over de es bij Hoeve Nolde - wat Herman wist te vertellen over 'dat huus' aan de Ommerweg, want daar was hij geboren!

*Na afloop samen op de deel van
Het Koeienpad (Anita de Boer)*

Terug op de boerderij van Herman en Susan konden we lekker opwarmen met koffie, thee, chocolademelk, koek en oliebolletjes.

En pas toen iedereen zijns weegs was gegaan, kwam er weer een sneeuwbus opzetten.

Jan en Irmgard

LEZING CASPER VAN DER KOOI: DE TAAL VAN KLEUR

Hoe is kleur ontstaan? Wat betekent kleur in de natuur? Over dit soort vragen ging de lezing van Casper van der Kooi en zo'n 70 toehoorders zaten ademloos te luisteren naar zijn boeiende verhaal. Eerst maar de geschiedenis in: Pas aan het einde van het Krijt (100 miljoen jaar geleden) ontstond er een enorme diversiteit in bloemen en bloemkleuren. Charles Darwin noemde het schijnbaar plotselinge ontstaan van die grote hoeveelheid bloemdragende planten een 'abominable mystery' (vreselijk mysterie). Tegelijk met de bloemkleur evolueerde ook het kleurenzien. Kleur is geen kenmerk, maar een waarneming; het licht wordt weerkaatst in de bloem en de pigmenten filteren dit gebroken licht. Hierdoor ontstaat kleur. Naast de evolutie van bloemdragende planten nam ook de diversiteit in insecten enorm toe in het Krijt. Insecten (waarvan velen bloembestuiers zijn) zien andere golflengtes dan wij. Een bij bijvoorbeeld ziet niet de kleur rood, maar wel ultraviolet licht.

Klaproos

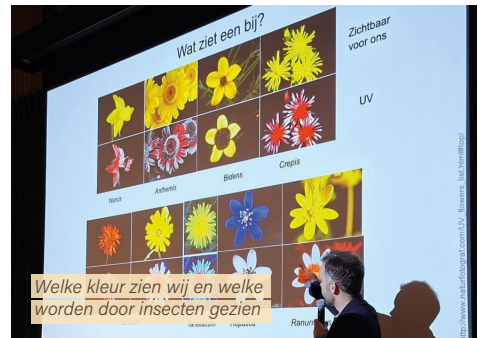
Een van de weinige echt rode bloemen is de klaproos. Casper van der Kooi is erdoor gefascineerd. Hoe kan een bloem met zulke fragiele blaadjes (100 nm dun = 1/10 van een mm) zo sterk gepigmenteerd zijn? Hij gebruikt technieken als microscopie en spectroscopie om te begrijpen hoe bloemen hun kleuren krijgen. Zo ontdekte hij dat het rode bloemblaadje weerkaatsende celwanden heeft: tussen de cellagen zitten

luchtholtes, die helpen om de reflectie van de bloem te vergroten. Maar waarom is de klaproos rood, terwijl zijn bestuiver (de bij) geen rood ziet? Er volgt een heel verhaal over onderzoek in Griekenland. De klaproos komt van oorsprong uit het Midden-Oosten. Daar wordt hij helemaal niet bestoven door bijen, maar door een bepaald soort daar levende kever, die wél rood ziet. Bij de opmars van de klaproos naar West-Europa paste hij zich aan en voegde naast de kleur rood ook UV-licht aan zijn bloemblaadjes toe. Wij mensen zien dat niet, maar de bijen wél. Bloemen passen hun kleuren dus langzamerhand aan, zodat ze zo goed mogelijk zichtbaar zijn voor hun bestuiver.

Toch nóg maar weer een vraag: is de kever dan liever voor de plant? Want waarom ontwikkelt de klaproos in het Midden-Oosten niet óók UV-licht, zodat hij twee soorten bestuivers krijgt? Uit onderzoek blijkt dat de bevruchting via kevers meer zaad oplevert, dan via bijen. Er is daar dus geen enkele reden voor de klaproos om bijen aan te trekken.

Boterbloem

De bloemblaadjes van de boterbloem glanzen enorm. Ook naar glans doet Casper van der Kooi onderzoek. Die glans ontstaat doordat zijn cellen glad zijn en er een optische dunne film op ligt, een soort zeepbel (die heeft in zonlicht ook allerlei kleurtjes). Die dunne laagjes met verschillende structuren (afwisselend met en zonder luchtholtes eronder) geeft de bloem zijn glanseffect. Ook

bij sommige vlinders zie je glanseffecten. Zij hebben schubjes op hun vleugels, die afwisselend vlak en gekromd zijn en als een spiegel weerkaatsen.

Er zit een paradox aan het hebben van glans voor planten en insecten. Van veraf bekeken verhoogt glans hun zichtbaarheid en aantrekkingskracht, maar van dichtbij bekeken ondermijnt glans het onderscheidend vermogen van diegene die ze willen aantrekken.

Orchidee

De meest ongewone bloemen vind je bij de orchideeën, schrijft Casper in zijn kinderboek "De plant die aan land kroop". Sommige orchideeën ruiken, voelen en zien er met hun vorm en kleuren uit als het vrouwtjes-insect waarmee het mannetje wil paren. Casper van der Kooi laat een fascinerend en hilarisch filmpje zien van David Attenborough, waarin een mannetjeswesp zonder scrupules een wachtend vrouwtje passeert en verliefd naar

de bloem van een hamer-orchidee vliegt. Terwijl hij denkt op een vrouwtje neer te strijken en haar omklemt, zwaait de onderlip van de orchidee als een hamer het mannetje naar de helmknop, waardoor de wesp stuifmeelklontjes op zijn rug krijgt. Hardleers als mannetjes zijn, volgt bij een volgende hamerorchidee hetzelfde procedé en belanden de stuifmeelklontjes op de stempel, waardoor bevruchting plaats kan vinden.

Met dit soort bizarre voorbeelden van planten en hun evolutie betoverde Casper van de Kooi zijn toehoorders in deze sprankelende lezing. Na de lezing was er gelegenheid om enkele vragen te stellen. En zodoende weten wij, toehoorders, nu ook hoe je een vlieg kunt misleiden en vangen: hij deed het met humor voor. Volgende keer dus maar zelf komen...

Het filmpje van de wesp en de hamerorchidee kun je hier bekijken (zoeken op: Sneaky Orchid Tricks a Wasp | The Green Planet | BBC Earth). AANBEVOLEN!

Irmgard Ballast

PLANTENWERKGROEP

Anneke en Laura doen alsof een
lisdodde een suikerspin is

Samen inventariseren langs de Oosterweg

Rond Zuidwolde is veel te beleven als je stilstaat bij wat er allemaal aan planten groeit. Een gewoon stukje weg met een sloot erlangs blijkt dan opeens allerlei soorten planten en insecten te huisvesten. Met name die planten hebben onze belangstelling. Natuurlijk willen we alle namen weten en gelukkig is er veel kennis binnen de werkgroep planten om die namen te achterhalen. We gaan op stap op donderdagavonden en wanneer het alweer

De superkleine bloem van de Waternavel

wat later in het jaar wordt doen gaan we op de donderdagmiddag eropuit. Dat doen we dan samen met de paddenstoelenkenners. Vorig jaar zijn er ook al aardig wat bijzondere soorten paddenstoelen gevonden, maar daarover lees je elders in Natuurgenoten. Het zou mooi zijn je bij één van onze excursies te begeeten. En wat ook mooi is: veel mensen die "even komen kijken" zijn blijvers!

Martin Stolp

WINTERTAKKEN EN OPGEZETTE VLINDERS

Al de hele maand is het koud met dan weer sneeuw, dan weer ijzel. We wilden met de jeugdgroep-VO naar het Steenberger Oosterveld, maar besloten op het laatste moment toch maar naar de Buningshof te gaan. Daar lagen nog een hele stapel wintertakken met nummertjes eraan – overgebleven van de workshop 'Lantaarn van takken'. Na een introductie over het herkennen van bomen zonder bladeren en vruchten – en ook geen schors en silhouet – gingen de jongeren aan de slag met de herkenningkaart 'takken en knoppen'. Intensief werd gezocht naar kenmerken als eivormige of kleverige knoppen, knopschubben, doorns, viltige beharing of kurklijsten. Ze slaagden allemaal met vlag en wimpel ondanks het feit dat ze op een gegeven moment met het licht van hun mobielje verder moesten werken. De stoppen waren doorgeslagen, want zowel chocolademelk opwarmen als twee kachels aan was iets teveel voor het elektriciteitsnet op de Buningshof. Gelukkig kwam onze beheerder Henk Hulzenbosch snel aangefietst om het te herstellen.

Na de pauze, de grappen en de koekjes (die gaan er altijd in bij de jongeren) waren de opgezette vlinders aan de beurt. Joop haalde een paar laden op van het ladenkastje uit de grote schuur. Eén lade met dagvlinders en twee met nachtvlinders. En kijk, ook al hadden ze er boeken bij, Hannah herkende al flink wat dagvlinders zonder boek. Bij de nachtvlinders was het sowieso moeilijker,

Samen op pad in Bovenveen

Samen in de winter takken een naam geven

omdat ze minder kleurig zijn, maar ook zijn ze door het jarenlange verblijf in het kastje behoorlijk verkleurd. Maar wij werden verrast door Max, die op school (Terra college Meppel) juist een toets over nachtvlinders had gehad en achter elkaar de namen wist op te lepelen van vlinders als Populierenpijlstaart, Pauwoogpijlstaart en Groot avonddood. Praatjes hebben ze allemaal (nou, vooral de jongens), maar hier werden ze even stil van. Het was wederom een prachtige middag!

Irmgard Ballast

Ook vlindersoorten worden op naam gebracht

ONZE STEENUILEN

2025 was een succesvol jaar voor de steenuilen in de omgeving van Zuidwolde. We hadden op 8 locaties 26 jongen geringd. Tevens waren er op nog 3 locaties steenuilen aanwezig die door omstandigheden niet geringd konden worden.

Afgelopen najaar hebben we alle kasten weer van een schoon bedje voorzien. Ook hebben we 2 nieuwe kasten geplaatst bij woningen aan de Kleefegge en aan de Hooogeveenseweg in Zuidwolde. Voor het eerst is er een pendelkast geplaatst die nog beter bestand is tegen de steenmarter. Na een lange koude winterperiode met sneeuw en vorst was het moeilijker om aan voedsel te komen. We hopen dat de steenuilen dit toch goed hebben overleefd. We kijken weer uit naar een nieuw seizoen en hopelijk weer met minstens dezelfde resultaten.

Roelof Nijboer

Wespennest uit een van de Steenuilenkasten (Roelof Nijboer)

Je kunt wel zien dat Roelof blij wordt van een Steenuil

Een Steenuiltje in je handen, wat een wonder! (Roelof Nijboer)

Vraatopeningen van de Kleine dennenscheerder (Irmgard Ballast)

KLEINE DENNENSCHERDER

Op mijn rondje door het Ekelenbergbos kwam ik een omgevallen dennenboom tegen, reeds van zijn schors ontdaan, met een prachtig patroon op zijn kale huid van gangen en aan weerszijden daarvan gaten. Van iets wat mooi is, maak ik graag een foto. Maar ik vroeg mij ook nieuwsgierig af wie de kunstenaar geweest kon zijn. De app OBS-identify beweerde dat het hier 100% een Zwamneusje betrof, een heel zeldzaam microvlindertje. Maar toen ik dit thuis op zocht, leek mij het sterk: het Zwamneusje legt eitjes in een (hout)zwam en het rupsje maakt er gangetjes doorheen, maar het waagt zich niet aan de schors van een boom. Dus ik vroeg Joop om raad. Hij kwam na enig zoeken met de oplossing: de Kleine dennenscheerder! Deze schorskevertjes ruiken op grote afstand waar er dennenbomen omgehakt, verbrand of omgevallen zijn. Ze gaan er in het voorjaar op af en boren onder de schors een gat naar de laag tussen bast en spinthout. Daar vindt de

paring plaats. Het vrouwtje maakt vervolgens twee moedergangen: een gebogen gang naar links en één naar rechts. Het patroon lijkt op die manier op een vogelfiguur: de paringskamer als het vogellijf en de gangen als vogelvleugels. Langs die vleugels worden eitjes gelegd. Als de larven uitkomen, dan graven ze kleinere gangetjes van de moedergang af. De gaatjes rondom zijn de verschillende popkamers, waar de larven, als ze verpopt zijn, als kevertjes tenslotte door naar buiten uitvliegen. Aan dit specifieke graafpatroon kun je de soort determineren. Dit uitvliegen is midden in de zomer (juli-augustus). De volwassen dieren vliegen naar de top van de dennenboom, waar ze zich in de jonge twijgen naar binnen vreten. De jonge scheuten sterven hierdoor af. De aangevreten bomen zien eruit alsof ze 'geschoren' zijn, vandaar de naam van dit kevertje.

Irmgard Ballast

Haas passeert over beide ecoducten

PASSAGES 2025 OVER ECODUCTEN STIGGELTIE EN SUTHWALDA

In 2025 was het totaal aantal cameraregistraties van de vijf meest passerende zoogdieren op ecoduct Stiggeltie met 1130 iets lager dan in 2024 (1.192). Het jaar 2023 liet met 1.578 passages tot nu toe het hoogste aantal zien, maar redenen voor de daling sinds 2023 zijn niet met voldoende zekerheid aan te geven. Het verschil met 2024 was echter niet zo groot en werd met name veroorzaakt door minder passages door de Das (2024: 445; 2025: 320). Het aantal Reeën lag met 452 passages boven het aantal van 398 in 2024. De Haas bleef mooi stabiel met 185 in 2025, vergeleken met 175 in 2024. Vos en Steenmarter geven ook stabiele aantallen te zien.

beeld van het aantal passages van o.a. de Das verkregen (2025: 600). Het lijkt er op dat de Das zijn wissels heeft verlegd sinds 2023 (640 passages) en dat de nieuwe cameraopstelling de verlegde wissels dus beter kan monitoren.

Das vooral actief bij Suthwalda

Vermoedelijk geldt hetzelfde voor de Steenmarter en de Vos. Het aantal passages van het Ree was met 21 in 2025 het laagste aantal, sinds het begin van de metingen in 2013. Wellicht dat dit samenhangt met het

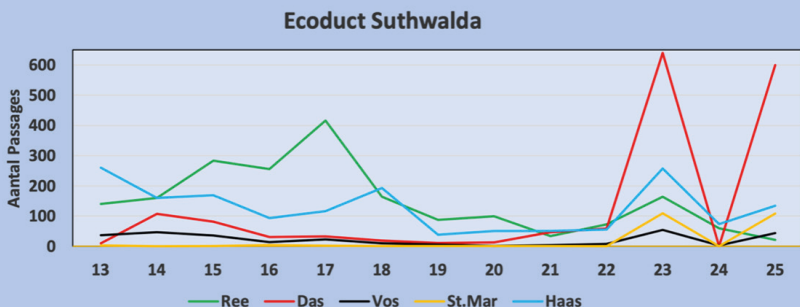
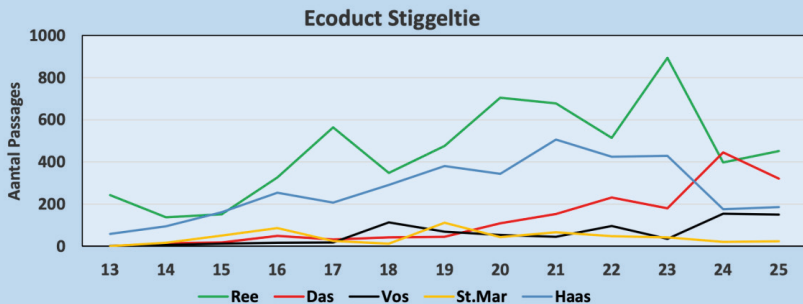

Ree vooral in beeld op Stiggeltie

Reeboek poseert voor de camera

Ecoduct Suthwalda geeft voor 2025 een duidelijk positiever beeld, dan voor de daaraan voorafgaande jaren. Door het verplaatsen van één van de camera's wordt nu een meer reëel

toenemende gebruik van de directe omgeving als wandelgebied.

Bovenstaande grafieken laten de totalen per ecoduct en per soort zien over de periode 2013 t/m 2025.

Poelen

Ook in het voorjaar van 2025 is een aantal metingen met speciale fuiken voor waterdiertjes uitgevoerd in de grote poel aan de westzijde van ecoduct Stiggeltie. Daarbij zijn slechts enkele kleine waterdiertjes gevangen, evenals enkele Alpenwatersalamanders en enkele Bruine en Groene kikkers. De poel had in de voorgaande zomer (2024) niet droog gestaan, zodat verwacht werd dat dit een positieve invloed zou hebben op de aantallen in 2025. Die verwachting is dus helaas niet uitgekomen.

Torenvalken

Op ecoduct Stiggeltie hebben in 2025 geen Torenvalken gebroed in de nestkast. De nestkast was namelijk in beslag genomen door een paartje Nijlgezanten. De directe

omgeving rond de nestkast(paal) was in de loop van de jaren uitgegroeid tot een bosje met struiken en bomen, dat geleidelijk aan het vrije uitzicht vanuit de nestkast belemmerde. Het oostelijke deel van dit bosje is om die reden begin 2026 gesnoeid, zodat vanuit de nestkast nu weer een vrij uitzicht op het oosten is.

Amfibieën en reptielen

Naast dat Ecoduct Suthwalda van belang is voor de passages van wild is het ook een leefgebied van o.a. Adder en Levendbarende hagedis.

*Namens de werkgroep Ecoducten,
Philip de Brabander,
Jaap Vliegenthart
Reijer Römer*

WERK GROEP LANDSCHAPSBEHEER

Sinds 2018 gaan we elke donderdagmorgen van half september tot half maart in de natuur aan het werk. Op 15 maart begint het broedseizoen, dan verstoren we het landschap niet meer. We zijn meestal aan het werk in het Steenberger Oosterveld, vooral het weghalen/knippen van berkenboompjes, Amerikaanse vogelkers en dennen in de heide om het open heidelandschap te houden. De heide zou binnen enkele jaren verdwenen zijn als we dit niet zouden doen. Verder houden we bij enkele kleinere gebiedjes rond Zuidwolde de stroomdraden vrij van begroeiing, o.a. bij het Zwarte Gat en op het ecoduct bij Linde. Ook houden we diverse wandelpaden 'bewandelbaar' door overgroeïende takken en struiken te verwijderen.

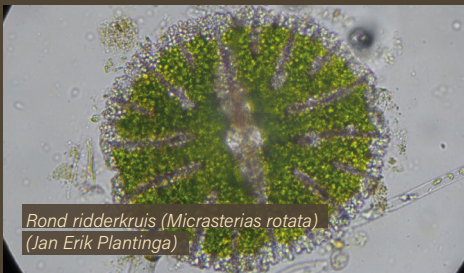
Het is prachtig werk om te doen, het houdt je in beweging op tijden dat je anders eigenlijk in je luie stoel zou zijn blijven zitten. Als je midden in het landschap staat ervaar je de natuur veel

Leden van de werkgroep landschapsbeheer
(Bert Snippe)

intenser en neem je veel meer dingen waar dan wanneer je er doorheen wandelt. Daarbij zijn we met een diverse maar hechte groep en met z'n allen zo bezig zijn is best gezellig. We zijn nu met z'n achten maar willen er graag nog een aantal vrijwilligers bij. Wie het een keertje wil proberen, van harte welkom: mail of bel Bert Snippe op landschapsbeheer@natuurverenigingzuidwolde.nl of telefoon 06-54256270

Gerrie de Lange

Rond ridderkruis (*Micrasterias rotata*)
(Jan Erik Plantinga)

Xanthidium armatum

SIERALGEN IN ONZE REGIO

Veel mensen zullen bij algen niet meteen staan te juichen. Draadalg in zwemwater, alg op de buitenmuren of op zijn best duur gekocht als voedingssupplement bij Kruidvat. Maar er zijn er meer. Veel meer. De mooiste, vind ik, zijn de zogenaamde sieralgen. Je heb er een microscoop voor nodig, maar dan gaat er ook een wereld voor je open!

Je kan sieralgen op veel plekken vinden. Bij ons zijn de vennen goede plekken en iets verder weg zijn de moerassen van Noordwest-Overijssel heel bijzonder rijk aan

deze altijd symmetrische algen. Maar ook in vijvers en plassen op zandpaden kunnen ze voorkomen.

Veel soorten wijzen op een goede waterkwaliteit. Vooral in niet te zure, niet te voedselrijke wateren kunnen wel meer dan honderd soorten voorkomen in enkele druppelen water! Het is dan ook bijzonder leuk dat in de beide plassen bij Buningshof al diverse sieralgen voorkomen.

Jan-Erik Plantinga

VLINDEROMMETJE ZUIDWOLDE

Geert Wemmenhove gaat de taak overnemen van Jaap Vliegthart als coördinator van de werkgroep Vlinderommetje. Wij zijn blij dat Geert dat wil gaan doen. In deze Natuurgenoten stelt hij zich voor. Natuurlijk bedanken wij Jaap Vliegthart zeer hartelijk voor al het werk dat hij al die jaren heeft gedaan. Het Vlinderommetje is belangrijk voor Zuidwolde maar ook uit de verre omgeving komen bezoekers en wandelaars op het Vlinderommetje af. Het onderhoud van het vlinderommetje wordt gedaan door een groep van nu 8 vrijwilligers en we hebben de route verdeeld in 8 segmenten waarbij iedere vrijwilliger verantwoordelijk is voor een bepaald segment en die er dan voor zorgt dat de paden toegankelijk blijven.

Wat is het vlinderommetje?

- Een bijzondere wandelroute gericht op vlinders, libellen, maar ook andere insecten. En natuurlijk ziet u er veel wilde planten, vogels, paddenstoelen en ander moois.
- De afwisselende wandelroute is 7,5

of 10 km direct rondom de bebouwing van Zuidwolde.

- De wandelroute is goed begaanbaar en gedeeltelijk ook voor rolstoelen en wandelwagens. Op een aantal plaatsen is hiervoor een aangepaste route gemaakt.
- Deze unieke wandelroute is tot stand gekomen door samenwerking met gemeente de Wolden, Landschapsbeheer Drenthe, familie Buning en een aantal grondeigenaren. En dankzij subsidie van diverse partners die op de borden vermeld staan.

De groep bestaat momenteel uit:

Jaap Vliegthart – Henk Bos – Harrie Bulthuis – Gerrie de Lange – Harrie Berendsen – Mart Krook – Joop Verburg – Geert Wemmenhove
Voor vragen, opmerkingen of aanmelding om mee te willen doen: graag contact opnemen met de coördinator Geert Wemmenhove 0621210443

Meer informatie over het vlinderommetje vind je op: <https://vlinderommetje.nl>

Bestuur NVZ

Ook in de winter is het vlinderommetje prachtig

MIDWINTERHOORNBLAZEN BIJ BUNINGSHOF

De organisatie van de jaarlijkse Kuintocht met midwinterhoornblazen maakte ook dit jaar dankbaar gebruik van de route van het Vlinderommetje. Het is ook uniek dat er zo'n mooie en afwisselende natuurroute pal om de bebouwde kom van Zuidwolde loopt. Honderden mensen zijn op zondag 30 november langsgeslagen bij Buningshof, waar Irmgard, Dick, Liesbeth, Corrie en Suzanna klaar stonden om de gasten te ontvangen.

Het was prima wandelweer: droog en weinig wind. Maar er was toch een vrij lage temperatuur, die maakte dat de warme gluhwein en chocolademelk dankbaar in ontvangst genomen werden.

Als Natuurvereniging is het mooi om in het gebouw waar we normaal meestal met kinderen en jongeren bezig zijn, zoveel gasten te ontvangen en te kunnen laten zien wat een mooi en functioneel gebouw we mogen gebruiken van de familie Buning. Drie leden van de Ekelblazers speelden de hele tijd de longen uit hun lijf en vooral Koos Wolff liet zich elke keer verleiden om nog maar eens wat moois te laten horen en te vertellen hoe

de midwinterhoorn werkt en waarom die vier ringen heeft. Dit laatste is vanwege de vier adventsweken voor Kerstmis. Het was een mooie, gezellige en muzikale dag met dank aan alle vrijwilligers.

Joop Verburg

advertentie

- (Organische) meststoffen
- Bodemverbetersaars (compost, champost)
- Diervoerders & strostrooisels
- (Tuin)gereedschap & bedrijfsbenodigdheden
- Landbouwfolies & zaaizaden
- Gewasbeschermingsmiddelen

Middelveenseweg 7c, 7921 RM Zuidwolde

Tel: (0528) 37 04 45

Mobiel: 06 80 15 85 79

info@kendshop.nl

www.kendshop.nl

De vakwinkel voor groene vingers & dierenliefhebbers!

EEN TWEDE LEVEN VOOR EEN BADKAMER- MEUBEL - EN EEN WINTERPARADIJS VOOR VOGELS

Dit voerhotel is niet zomaar een vogelhuisje. Het is volledig zelf bedacht en met de hand gemaakt van een oud badkamermeubel door Henry van der Sleen. Wat ooit diende als kastje in huis, heeft nu een prachtig tweede leven gekregen in de tuin – als veilig winterrestaurant voor tuinvogels. Duurzaam, creatief en met liefde voor de natuur.

Juist in de winter is dit voeren van vogels van onschatbare waarde. Maar de brutale grote kraaiachtigen wisten in no time de kleinere vogels weg te jagen, de pindakaaspot leeg te vreten, en vaak ook nog mee te nemen. Maar nu, wanneer vorst en sneeuw het moeilijk maken om voedsel te vinden, weten kleine vogels zoals mezen, mussen, vinken, roodborstjes en zelfs de merel, deze plek feilloos te vinden. Al moesten ze er in het begin wel even aan wennen. Maar geduld loont! Dankzij het slimme ontwerp met stevig gaas aan de voorkant kunnen zij gemakkelijk bij het voer, terwijl grotere vogels zoals duiven, kraaien en eksters het niet kunnen weggapen. Zo blijft het voer beschikbaar voor de vogels die het, het hardst nodig hebben. Binnenin hangt en staat een gevarieerd aanbod aan zaden en vet-voer. Dat is essentieel in koude

maanden: elke hap levert energie om warm te blijven en te overleven. Ondertussen is het voor de mens een genot om te zien hoe de vogels af en aan vliegen, nieuwsgierig rondkijken, wat kibbelen en soms keurig op hun beurt wachten.

Dit zelfbedachte voerhotel laat zien hoe je met hergebruik en een beetje creativiteit iets moois kunt maken – niet alleen voor onszelf, maar vooral voor de natuur. Een oud meubel, een goed idee en een warm hart voor vogels zorgen samen voor leven in onze tuin, zelfs op de koudste winterdagen. Zet het voerhotel wel wat hoog van de grond want behalve vogels hebben wij ook een rat op visite gehad. En helaas het komen en gaan van vogels wekt ook de interesse van de kat. Maar een gladde paal van minimaal 120 cm hoog, met een tafelblad waar je het voerhotel op zet met eventueel nog een waterbakje, lost ook dit probleem op!

Hoop dat we jullie inspireren tot een zelfde soort idee. Heel veel creativiteit toegewenst en mocht je ook een mooi ontwerp hebben stuur een foto naar info@natuurverenigingzuidwolde.nl

Anita van der Sleen - de Boer

NACHTVLINDERS IN ZUIDWOLDE

Er wordt hard gewerkt aan een bijzonder boek over de nachtvinders in Drenthe

Het zal het eerste boek van een Nederlandse provincie zijn, waarbij vlakdekkend onderzoek is gedaan in elk gebied van 2½ bij 2½ km. Bovendien wordt ook nog gekeken naar de ecologie van elk gebied, zodat er conclusies kunnen worden getrokken over de plek waar iedere soort zich het meeste thuis voelt. Leden van onze werkgroep werken al jaren mee aan het onderzoek. Dat onderzoek is afgesloten eind mei 2025 toen alle 480 vakken voldoende waren onderzocht. Er is daarna dit jaar wat minder tijd besteed aan nachtvinderonderzoek in onze omgeving.

Toch zijn er door verschillende mensen veel zeldzaamheden waargenomen.

Theo Bakker en Jan Vriend vonden in Ruinen en omgeving soorten als de Diana-uil, Blauwvleugeluil, Lindegouduil, Blauw weeskind, Geelbruine rietboorder en als zeer zeldzame micronachtvlinder de Witte populierenbladroller.

Judith Schmidt zag in Drogteropslagen de lepengouduil en de zeer zeldzame Pijpenstro-uil.

Maud Maas Geesteranus zag bij de Takkenhoogte de rups van de zeldzame Late heide-uil.

Gerlof Pronk had een Doodshoofdvliinder in de val bij de Naoberhoeve.

Die soort leeft op aardappelvelden maar is meestal slachtoffer van gifspuiterij. Dat levert voor die vlinder overlevingskansen op bij die

biologisch- dynamische boerderij.

Edwin de Weerd zag de Zwarte-I-vlinder en de Baardsnuituil in zijn tuin en wees op de Springzaadbladroller bij de Takkenhoogte.

Zelf vond ik op het Steenberger Oosterveld de zeer zeldzame Goudlichtmot.

Het laat wel zien dat op het gebied van nachtvlinders met de huidige technieken veel moois is te ontdekken. Een van die technieken is gebruik maken van feromonen. Ik schreef

daar eerder over. Met 9 van de 10 feromonen had ik vorige jaren al succes. Op advies van Jan Vriend liet ik de val met feromonen voor de Gekraagde wespvlinder een nacht hangen en controleerde ze dan de volgende morgen. Zowel in het Steenberger Oosterveld als bij Buningshof leverde dat exemplaren van deze bijzondere nachtvlindersoort op.

Joop Verburg

Kleine vos

WERKGROEP DAGVLINDERS

Het afgelopen jaar heeft niet een ommekeer gebracht in de achteruitgang van het aantal dagvlinders. In de Vlindertuin is weinig aan bijzondere vlinders gezien en steeds waren er lage aantallen vlinders. Wel kwam in het vroege voorjaar de Grote vos op bezoek en later de Kleine parelmoervlinder. De Koninginnenpage was enkele malen in de Vlindertuin te zien en duidelijk was dat zij in de buurt op een van de volkstuinen naar een goede waardplant op zoek ging om eitjes

op te leggen. We hebben dan ook diverse meldingen van rupsen vooral op de Venkel gekregen. De grootste verrassing voor mij was de aanwezigheid van een Kleine vos op 13 juni. Want deze vlinder die vroeger (rond 2003 en daarvoor) de meest algemene tuinvlinder was, heb ik de afgelopen jaren niet in Zuidwolde gezien. In alle zandprovincies is die soort ten gevolge van overmatige ammoniak-neerslag dramatisch achteruit gegaan. Wel is juist in de Vlindertuin als enige plek in Zuidwolde tweemaal de Sleedoornpage gezien; zoals zo vaak foeragerend op de Late guldenroede. Niettemin blijven de werkgroepleden maandelijks op de eerste dinsdag van de maand vanaf 9.00 uur de Vlindertuin onderhouden. We werken aan een tuin met veel inheemse planten om zoveel mogelijk de inheemse insecten ten dienste te zijn. Wie mee wil helpen is van harte welkom. (info@natuurverenigingzuidwolde.nl)

Vrijwilligers aan het werk in de Vlindertuin

Joop Verburg

VLINDEROMMETJE 2026

Het vlinderommetje is nog steeds in trek bij wandelaars van elders en uit Zuidwolde.

Zo kwam ik laatst met Geert een mevrouw tegen, duidelijk uit het dorp, met snoeischaar en zij vertelde ons dat als ze haar rondje loopt gelijk even overhangende bramen snoeit, geweldig toch. Ook de kuiertocht in December heeft weer dankbaar gebruik gemaakt van het Ommetje.

De meeste paden in de bosdelen zijn inmiddels weer geharkt zodat het blad geen blubber laag veroorzaakt.

Helaas was de grote overdekte tafel aan de slagendijk laatst zwaar beschadigd. Geen

dader of briefje van "Kan ik helpen met herstel!". Inmiddels is met behulp van de Firma Buning de bank weer op zijn plaats gezet waarna de bank weer met grote schroeven in elkaar is gezet.

De werkgroep vlinderommetje heeft een nieuwe coördinator gevonden in Geert Wemmenhove. Geert was al een van de leden van de groep en neemt nu de coördinatie van mij over. Erg fijn dat Geert dit wil doen, zeker omdat dit bij hem in goede handen zal zijn.

Jaap Vliegenthart

PADDENSTOELENWERK GROEP

Net als vorig jaar zijn leden van de paddenstoelenwerkgroep in het najaar samen met de leden van de plantenwerkgroep op pad geweest. Zo kun je samen zoeken en wat je vindt kun je met elkaar delen. Een van de bijzonderste dingen was de vondst in Veeningen aan de Markeweg. Martin Stolp vond daar een stekelzwam. Dat zijn paddenstoelen die zeer hoge eisen aan de bodem stellen (droog, voedselarm en schoon). Na het nodige zoekwerk (de voet was niet echt blauw, bleek het toch te gaan om de Blauwvoetstekelzwam (sarcodon scabrosus).

Blauwvoetstekelzwam

Stekelzwammen zijn in heel De Wolden zeer zeldzaam (nog maar eenmaal 1 gevonden). Bijzonder was ook de zeldzame Paardenmestdonsinktzwam Coprinellus curtus langs de Linieweg. Ook op andere plekken is onderzoek gedaan zoals in het Steenberger Oosterveld, de Takkenhoogte, de Ekelenberg en natuurlijk ook Vlindertuin/volkstuin en de begraafplaats .

Martin Stolp, vinder van die zeldzame soort

Steenberger Oosterveld

Heel verrassend was daar in het jonge dennenbos de aanwezigheid van Olijfplaatgordijnzwam (cortinarius scaurus), een soort die zich in Nederland vrijwel tot Drenthe beperkt. Altijd wordt gelet op de rundermest omdat daar dankzij de biologische verzorging veel paddenstoelen op willen groeien. We vonden allerlei soorten mestschijfjes en mestinktzwammetjes.

Olijfplaatgordijnzwam

Bruinvoetmosklokje

Takkenhoogte/Wildenberg/Rabbinge

Bij een bezoek aan Rabbinge een gewoon uitzierend mosklokje bleek microscopisch het zeldzame Bruinvoetmosklokje (Galerina badipes) en op de Takkenhoogte stonden dit jaar weer veel meer wasplaten en knotszwammen en aardtongen dan de afgelopen jaren . Bijzonder was op rundermest de vondst van het Blond borstelbekertje (Cheilymenia raripila) en de Hartjesinktzwam, Coprinopsis cardiaspora en van de Geringde

Cheilymenia raripila

korrelinkzwam (coprinopsis ephemeroides);
Allemaal zeldzaam.

Geringde korrelinkzwam

Ekelenberg

Irmgard Ballast vond langs het pad van het Vlinderommetje een aantal exemplaren van Gewoon varkensoor (*Otidia onotica*). Die hadden we nog nooit in de buurt van het dorp gezien.

Varkensoor

Veel zeldzamer wat de vondst van de Elzenvezelkop (*Inocybe alnea*) Daarvan staat op waarneming.nl in heel ons land nog geen enkele andere melding.

Elzenvezelkop

Linde

Een zoektocht met leden van de Paddenstoelenwerkgroep Drenthe leverde veel bijzonderheden op. Vooraf was de wens om de Grote kleefparasol (*Limacella guttata*) te vinden die Irmgard daar twee jaar geleden had ontdekt. Het was een heel gezoek maar hij is teruggevonden op precies dezelfde plek en buiten ons (Irmgard en mij) was er niemand die deze soort eerder had gezien. Feest dus!

Grote kleefparasol

Maar daar bleef het niet bij want er werden veel meer zeldzaamheden gevonden zoals

Vloksteelgrauwkop

de Vloksteelgrauwkop (*Lyophyllum boudieri*) en de Bruine bosbekerzwam (*peziza arvernensis*).

Vlindertuin Volkstuin

De vlindertuin leverde dit jaar weer eens de Levertraanzwam *Macrocyttidia cucumis* op. Leuk omdat die paddenstoelen intensief naar levertraan ruiken en alle oudere mensen die er aan roken, herkenden die geur nog goed van vroeger. Uitermate bijzonder en eigenlijk ongelooflijk was de vondst van verschillende nestzwammetjes. Al jaren kennen we op de snipperpaden van de Vlindertuin de Gestreepte nestzwammetjes (*Cyathus striata*) maar in de nieuw aangelegde volkstuin van Anke en Gjalt van der Wal vond ik een enorm aantal Mestnestzwammetjes (*Cyathus stercoreus*), een zeldzame soort.

Niet lang daarna zag ik op het snipperpad van de Vlindertuin een paar kleine gele paddenstoeltjes. Dat bleken Gele nestzwammetjes (*C. crucibiliforme*) te zijn. Tot mijn grenzeloze verbazing vond ik een paar dagen later in de tuin van Anke en Gjalt

nog een ander nestzwammetje: het Bleek nestzwammetje (*Cyathus olla*) Alle vier de nestzwammetjes die in Nederland bekend zijn op een afstand van nog geen 100 meter van elkaar. Bizar!!!

Begraafplaats

Tenslotte de begraafplaats waar we ook weer nieuwe en bijzondere soorten vonden. Een leuke vondst was die van de Paarse galgordijnzwam (*cortinarius croceocaeruleus*).

Prachtig paars en wanneer je met je vinger over de hoed strijkt en dan je vinger even op je tong legt weet je direct waarom hij galgordijnzwam heet: SUPERBITTER!

Donkere knotszwam

Een prachtig en uiterst boeiend resultaat voor de paddenstoelenliefhebbers. Wie mee wil doen is welkom.

Joop Verburg

NATUURWERKDAG

Het echte veldwerk hoefde dit jaar niet meer te gebeuren, omdat er een week daarvoor al gemaaid was op de natuurterreintjes naast de Buningshof. Maar met vereende krachten van een tiental vrijwilligers zijn we aan de slag gegaan om het terrein van Buningshof zelf toonbaarder te maken. Het gras en onkruid werd tussen de straatstenen weggeplukt, hier en daar werden takken weggeknipt, stukken met de grastrimmer bijgewerkt, enz. Joop was ondertussen de paaltjes aan de zuidkant van

het Vlinderrommetje gaan schoonmaken. Zo tegen koffietijd begon het te regenen, dus we hebben uitgebreid koffie en koek genuttigd. De enige die echt kletsnat werd, was Joop, die halverwege de koffie pas kwam teruggefietst. Omdat het niet echt meer droog werd, zijn we van de koffie overgestapt op de twee pannen met soep van Dick en Irmgard. Er was genoeg te vertellen en te bepraten, dus ook daarom een nuttige en gezellige ochtend.

bestuur

Een natte natuurwerkdag. Even schullen in Buningshof.

Het hele terrein weer in orde

FETE DE LA NATURE IN HET STEENBERGERPARK

Op 7 september 2025 vierde IVN Hoogeveen in het Steenberger park het Feest van de Natuur met theater, kunst en cultuur en alles ademde natuur. En daar stond Femke, 17 jaar oud. Zij raakte een snaar. Zij maakte een gedicht over de natuur en droeg dat voor:

Stap voor stap

Stap voor stap, been voor been, tussen de bomen door. Bladeren vallen zacht als penstreken, schilderend op de grond. De herfst streeft mijn gezicht, haar koele bries. Tussen de takken die dansen in de lucht, De geur van mos en vochtige aarde vult mijn lichaam.

De kleuren van de herfst zijn als een symfonie voor mijn ogen, rood oranje geel, een adembenemend palet. En de zon, die door de wolken breekt, glanzend op het vochtige gras dat onder mijn voeten kietelt. Ik voel de herfst diep in mijn ziel, een herinnering aan de kwetsbaarheid, maar ook aan de schoonheid die elke verandering met zich meebrengt.

De bomen fluisteren verhalen van oude tijden, van een wereld die ademhaalt in ritmes die groter zijn dan wij. Van de seizoenen die komen en gaan, van de natuur die steeds weer opbloeit, als een levenscyclus die geen einde heeft. Als we maar goed voor haar zorgen, als we haar koesteren, zoals zij ons heeft gekoesterd.

Toch voel ik een angst in de lucht, een stille dreiging die ons waarschuwt. De wereld om ons heen verandert, dieren die hier eens waren, zijn er niet meer, rivieren die verdrogen, de bomen die spreken van verdriet, van te veel pijn. Want we zijn vergeten hoe te luisteren, we hebben de aarde uit balans gebracht. Haar schoonheid dreigt te vervagen, haar hart zachter te kloppen.

We moeten weer leren zorgen voor haar. Als een geliefde die we nooit willen verliezen. De herfst is mooier dan woorden ooit zouden kunnen omschrijven, Maar ze kan niet voor altijd zo blijven, als we haar niet teruggeven wat ze ons schenkt.

We moeten haar beschermen. De lucht, het water, de aarde en de dieren. Want alles is met elkaar verbonden, en zonder haar, zonder deze natuur, zijn wij slechts schimmen in een lege wereld. Dus laten we natu voor stap, been voor been, hand in hand met de herfst, de bomen, de bladeren, de lucht en de zon, verantwoordelijkheid dragen voor de aarde die ons voedt. En zorgen dat deze schoonheid blijft bloeien, voor ons, voor de toekomst, En voor alles wat leeft.

BEDENKEN

ONTWERPEN

UITVOEREN

Geworteld in het verleden, indrukwekkend in het heden

drukkerij van dijk Zomerdijk 13a, 7942 JR Meppel
(0522) 270280 www.drukkerij-vandijk.nl

gcreatief Zomerdijk 13a, 7942 JR Meppel
(0522) 728100 www.gacreatief.nl

Op zoek naar een mooi sieraad, horloge, klok of wekker?

Loop dan eens binnen bij Juwelier Dekker!

Ook voor uw reparaties kunt u bij ons terecht.

Juwelier ✓
Dekker

Hoofdstraat 99 Gemeenteweg 62
0528-372441 0522-463788
Zuidwolde Staphorst
www.juwelierdekker.nl

REPARATIE, ONDERHOUD & APK

Reparatie en onderhoud van alle merken, ook hybride en elektrisch met behoud van fabrieksgarantie. Ons team van ervaren monteurs werkt vanuit één doel: u zo goed mogelijk weer op weg te helpen.

NIEUW! Ook uw adres voor apk, onderhoud en reparatie van campers en bedrijfswagens.

AUTOBEDRIJF
WEMMENHOVE

Meppelerweg 3 - Zuidwolde
tel. (0528) - 37 12 27
www.wemmenhoveautos.nl

VERHUUR | REPARATIE | OCCASIONS | BEDRIJFSWAGENS | WASSTRAAT
PROFESSIONEEL POETSBEDRIJF | APK-KEURINGEN | AUTO-LEASE

DE BOERENSTREEK

"Recht**STREEK**s van onsland in uw hand"

(H)eerlijke, verse, lokale streekproducten

- BOERENKAAS, ZUIVEL, VLEES, EIEREN, GROENTE, FRUIT, ETC.
- CADEAU-PAKKETTEN
- BOODSCHAPPEN WEKELIJKS GRATIS AAN HUIS BEZORGD!

GEOPEND VAN DINSDAG T/M ZATERDAG
HOOFDSTRAAT 109 • 7921 AG ZUIDWOLDE
06 - 11 41 36 42 • INFO@DEBOERENSTREEK.NL

De TUIN kan wat extra voeding gebruiken:

Strooi nu: - Koemestkorrels
- Kalkkorrels
- Anti-mos middel

Tevens voor de tuin aanwezig: Potgrond, Tuinaarde, Tuinzaden, Poot-aardappelen, Groente- en perkplanten, enz., enz.

Scherpe vaste prijzen van alle merken Honden- en kattenvoer

Wassens De Molen
Zuidwolde
371463

f JanWassensVeevoer

Natuurgenoten is een uitgave
van de Vereniging voor
Natuurbescherming Zuidwolde
en Omgeving,
www.natuurverenigingzuidwolde.nl